

30.6.2017

LAUSUNTO

Ympäristöministeriö
Kirjaamo
kirjaamo@ym.fi

Asia: Turveruukki Oy:n lausunto koskien Turvetuotannon tarkkailuohjetta
Viite: Turvetuotannon tarkkailuohje, ehdotus 18.5.2017

Turveruukki kiittää mahdollisuudesta lausua Turvetuotannon tarkkailuohje ehdotukseen, päivätty 18.5.2017.

Jokainen turvetuotantoalue on omanlaisensa kokonaisuus sekä tuotantoalueen että ympäristönsä ominaisuuksien osalta. Tarkkailujen yhdenmukaistaminen eri tuotantoalueiden välillä on hyvä ja kannatettava tavoite. Edelleen kuitenkin tarkkailun toteuttaminen siten, että juuri tietynlaisen tuotantoalueen päästöt ja vaikutukset saadaan todennettua tarkoituksenmukaisella tavalla, tulisi olla tarkkailumääräysten perimmäinen tavoite. Käytäntö on osoittanut, että suuntaa-antaviksi ohjeiksi tarkoitettuja ohjeita on alettu tulkitsemaan kirjaimellisesti riippumatta alueen tapauskohtaisista olosuhteista, mikä ei ole ollut ohjeen tarkoitus. Tällaiset tilanteet ovat johtaneet jopa lupamääräysten muuttamisvaatimuksiin oikeusasteissa.

Yhdenmukaiset ohjekäytännöt ovat hyvä lähtökohta tarkkailuvaatimusten määrittämiselle, mutta mahdollisuus myös tapauskohtaiseen harkintaan täytyy pitää ohjeessa selkeänä. Tämän vuoksi tarkkailuohjeen oikeudellinen sitovuus ja soveltamisperiaate tulisi tuoda ohjeessa selkeästi esille. Turveruukin näkemyksen mukaan esimerkiksi tarkkailuohjeen johdannossa esitetty kappale (alla) tulisi tuoda heti tarkkailuohjeen johdanto-osion alkuun.

”Ohje ei ole viranomaisia eikä toiminnanharjoittajia oikeudellisesti sitova. Ohjetta sovellettaessa otetaan tapauskohtaisesti huomioon kunkin turvetuotantoalueen ja sen ympäristön ominaisuudet, tuotannon arvioidut vaikutukset sekä ympäristön tila. Ohje on tarkoitettu sekä valvonta- että ympäristölupaviranomaisten käyttöön. Ohje antaa myös turvetuottajille sekä muille tahoille tietoa turvetuotannon tarkkailuun liittyvistä seikoista. Ohjeen perimmäinen tarkoitus on yhdenmukaistaa tarkkailukäytäntöjä.”

ainoastaan nikkeli ja kadmium, koska vain niille on olemassa ympäristölaatu­normit. Määritykset tehdään asetuksen mukaisesti liukoista pitoisuuksista (< 0,145 µm), ei kokonaispitoisuuksia. Alumiini tulee poistaa määritettävistä metalleista. Alumiinille ei ole olemassa ympäristölaatu­normia, joten tarkkailutulosten suhteuttaminen on vaikeaa.

Tarvittaessa metallit tulisi määrittää ensisijaisesti päästötarkkailupisteeltä.

- **Kohdassa 4.1. Veden laadun tarkkailu** on esitetty, että turvetuotannon vesistö­ tarkkailussa kiintoaineen määrityksessä siirrytään pääsääntöisesti käyttämään 0,4 µm suodatinkokoa ja tapauskohtaisesti käytettäisiin lisäksi 1,2 µm suodatinkokoa.

Turveruukki korostaa ko. vaatimuksen osalta, että vaadittu muutos aiheuttaa merkittävän seurantatiedon häviämisen kun aiemmat pitkät aikasarjat eivät ole enää vertailukelpoisia uuden tiedon kanssa. Myös vertailtavuus vaikutus- ja päästötarkkailutulosten kanssa häviää.

Päällekkäiset analyysit lisääisivät merkittävästi kustannuksia eikä niitä ole Turveruukin näkemyksen mukaan perusteltua vaatia. 1,2 µm:n suodatinkoko on perustellusti katsottu juuri turvetuotannon päästö- ja vaikutustarkkailuun soveltuvaksi määrittä­menetelmäksi. Turveruukki korostaa, että tämän ohjeen tarkoitus on laatia ohjeet turvetuotannon vaikutusten seuraamiseksi turvetuotannon päästöjen kannalta tarkoituksen mukaisella tavalla. Kyseessä ei ole yleinen veden laadun tarkkailutiedon tuottaminen. Tarkkailutulosten yhteneväisyys ympäristö­hallinnon tekemien seurantojen kanssa on hyödyllinen asia, mutta Turveruukin näkemyksen mukaan yksistään se ei voi olla perusteena Turvetuotannon tarkkailussa määrättyille menetelmille.

- **Kohdassa 4.1.** on edelleen on esitetty tehtäväksi vaikutusalueen vesinäytteistä eräitä muita määrityksiä paikallisista olosuhteista ja vesien­käsittelymenetelmästä riippuen.

Esitetään mangaanin ja DOC:n poistamista listasta.

- **Kohdassa 4.2. Biologinen tarkkailu (sivu 20 alkaen)** on kuvattu useita biologisen tarkkailun muotoja. Ohjeen mukaan kaikkia niitä voidaan käyttää turvetuotannon tarkkailuissa. Kuten tarkkailuohje-ehdotuksessakin tuodaan esiin, biologisilla tarkkailuilla ei kuitenkaan pystytä erottamaan turvetuotannon vaikutuksia muun maankäytön vaikutuksista. Tämä koskee kaikkia biologisia tarkkailuja.

Esitetään, että tarkkailuohjeeseen tulee lisätä kohta, jossa selkeästi tuodaan esiin, että biologista tarkkailua määrätään tehtäväksi ainoastaan poikkeustapauksessa ja silloinkin se teettäminen tulee olla hyvin perusteltua. Selvityksiä, jotka eivät kuvaa nimenomaisen toiminnan/maankäyttömuodon vaikutuksia ei tule ympäristölupapalvel­liselle määrätä.

Turveruukki korostaa em. kohdan osalta, että käytännössä sellaista tilannetta, jossa turvetuotanto olisi vesistön ainoa kuormittaja, ei ole lainkaan olemassa. Vesistöaluekohtaisesti tarkasteltuna turvetuotannon osalta ei siten voida puhua käytännössä koskaan merkittävästä kuormitusosuudesta. Koska biologisissa tarkkailussa ei voida erottaa turvetuotannon vaikutuksia muista maankäyttömuodoista, on biologisen tarkkailun soveltuvuus juuri turvetuotannon vaikutusten seurantaan hyvin harvinaista.

Edellä listattujen yksittäisten kohtien lisäksi Turveruukki toteaa **kohdan 3.2 (7. kappale)** osalta, että kappaleesta oli poistettu lause: *Joskus virtaama joudutaan sopivan tarkkailukohteen puuttuessa arvioimaan ympäristöhallinnon vesistömallijärjestelmästä (WSFS-Vemala) saatavien valuntojen avulla.* Turveruukin näkemyksen mukaan vesistömallijärjestelmän käyttö tulee säilyttää yhtenä keinona valunnan määrittämiseksi päästölaskennassa, kuten on ollut tähänkin saakka. Päästöjen mallintaminen (jota koskien oli lisätty oma lauseensa) voidaan pitää ohjeessa, kuten versiossa 18.5.2017 on esitetty.

Tarkkailujen kustannus-hyöty –suhteen osalta Turveruukki toteaa lisäksi seuraavaa:

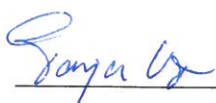
Turveruukin näkemyksen mukaan sellaisia parametreja, joilla ei ole selvää hyötyä vaikutusten todentamisessa, ei tulisi vaatia. Jokaiselle vaaditulle tarkkailtavalle parametrille tai tarkkailumenetelmälle tulisi olla selkeät, turvetuotantoalueen ominaisuuksiin pohjautuvat perustelut. Yksittäisenä esimerkkinä Turveruukki toteaa tarkkailuohje-esityksessä päästötarkkailun varsinaiseen valikkoon lisätyn sameuden. Kuten myös tarkkailuesityksen liitteessä 3 todetaan, veden samentuminen koskee erityisesti alueita, joilla on kaivettu kivennäismaahan ja maaperä on savea. Turveruukin näkemyksen mukaan ko. tapaukset ovat erityisiä tapauksia eikä perusteita mitata sameutta yleisesti kaikilla turvetuotantoalueilla ole olemassa. Toisena esimerkkinä Turveruukki mainitsee vaatimukset suodatinkoon muuttamiselle, jota perustellaan käytännössä ainoastaan yhteneväsyydellä ympäristöhallinnon tarkkailujen kanssa.

Turveruukin näkemyksen mukaan viranomaisten tulisi tarkastella myös **kustannustasoa** määrätessään tarkkailuista. Tarkkailuja koskevan liitteen 1 1. kappaleessa todetaan, että yhteistarkkailun toteuttamistavoilla voidaan saada aikaan kustannussäästöjä. Tämän osalta Turveruukki toteaa, että merkittävä osa kustannuksista muodostuu päästötarkkailusta, minkä vuoksi yhteistarkkailujen toteuttamisella saavutettavat kustannussäästöt ovat kuitenkin vähäisiä kokonaisuuteen nähden.

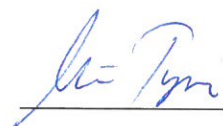
Turveruukki huomauttaa kustannusten osalta myös seuraavaa: Nykyisin tuotantoalueet ovat kooltaan usein aiempaan verrattuna pienehköjä. Päästö- tai

vaikutustarkkailuun liittyvät työt (näytteenotto, laboratorioanalyysi, tulosten käsittely ja raportointi) maksavat aina saman verran riippumatta alueen koosta. Tällöin hehtaarihinnat saattavat nousta pienillä alueilla kohtuuttoman suuriksi tarkkailulla saavutettavaan ympäristönsuojelulliseen hyötyyn nähden.

Turveruukki toteaa lisäksi **mittausepävarmuuden** osalta seuraavaa: Ohjeessa ei käsitellä lainkaan mittausepävarmuutta. Turveruukin näkemyksen mukaan ohjeessa tulisi mainita selkeästi, että tulosten tulkinnessa sekä tulosten vertaamisessa lupamääräyksiin tulee ottaa huomioon myös mittausepävarmuus.

Tarja Väyrynen
laatu- ja ympäristöjohtaja
Oulun Energia Oy
Laatu- ja ympäristöpalvelut

Miia Tyyvi
ympäristöasiantuntija
Turveruukki Oy